

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ
ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 035 ФІЛОЛОГІЯ
ДО АСПІРАНТУРИ

(освітньо-наукова програма – ПОЛІПАРАДИГМАЛЬНІСТЬ
ІНШОМОВНИХ ДИСКУРСІВ)

ЛУЦЬК – 2023

ВСТУП

Євроінтеграційні процеси в Україні та Болонський процес передбачають підготовку конкурентоспроможних фахівців з відповідним рівнем професійної підготовки, які успішно засвоїли освітню програму магістерського рівня в галузі іноземної філології, а також мають необхідні навички для проведення наукових досліджень. Програма вступного іспиту засвідчує перехід від теоретичного навчання до практичного застосування набутих компетенцій, вмінь та навичок для здійснення наукових студій в царині іноземної філології.

Вступні випробування на навчання для здобуття ступеня доктора філософії включають вступний іспит зі спеціальності, що охоплює питання з історії мови, загального мовознавства, теоретичної фонетики, теоретичної граматики, лексикології, стилістики, методології та організації наукових досліджень, академічного письма, новітніх тенденцій сучасної лінгвістики.

Вступний іспит зі спеціальності має на меті визначення рівня підготовки вступників з низки ОК, їхнього ознайомлення з характерними рисами сучасних та давніх мов германської та романської груп, особливостями їх розвитку у фонетичному, лексичному та граматичному планах, а також готовність до здійснення мовознавчих студій в умовах інтегрованого наукового ландшафту з урахуванням інтеграції освітньої системи України у європейський та світовий освітні простори та потребу в підвищенні рівня знань аспірантами іноземних мов і навичок активної роботи з міжнародними базами наукової інформації.

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

History of the English Language. The place of English in the Indo-European language family. The problem of the periodization of the history English. Historical background of Old English. The Germanic Conquest of Britain. Old English dialects. Old English alphabet. The effect of the Scandinavian Invasions on the English language. The Norman Conquest and its linguistic consequences. Early Middle English dialects. The London dialect. Introduction of printing and its effect on the development of the English language. The rise of the national literary English Language. Normalizing tendencies. Grammars and dictionaries in the late 17th-18th centuries. Historical development of English phonetic system (Peculiarities of word stress in Proto-Germanic. Consonant Shifts in Proto-Germanic: Grimm's Law and Verner's Law. Origin of Old English vowels and consonants. Evolution of vowels and consonants in Middle and Early Modern English. The Great Vowel Shift.). Historical development of English morphology (Evolution of the noun, the adjective, the pronoun. Grammatical categories and morphological classes of the verb in Old, Middle and Early Modern English). Historical development of the syntactic system in English (Different types of word-order in Old, Middle and Modern English). Historical development of the English vocabulary (Peculiarities of word-stock and ways of its development in Old, Middle and Early Modern English. Foreign influences on English vocabulary). Historical foundation and main historical sources of Modern English spelling.

СТИЛІСТИКА

Стилїстика. Фїгури заміщення (фїгури кількості та якості). Метафора. Персонїфікація. Антономазія. Іронія. Метонїмія. Синекдоха. Евфемїзм. Парафраз. Гїпербола. Мейоз. Літота. Фїгури суміщення. Фїгури контрасту (оксюморон, парадокс) Фїгури нерівності (градація, зворотна градація). Фїгури багатозначності (гра слів, зевгма, каламбур). Фїгури схожості (образне порівняння, епітет). Стилїстичні засоби засновані на редукції ядерної моделі речення. Стилїстичні засоби засновані на розширенні ядерної моделі речення.

Стилістичні засоби, засновані на порушенні сталого порядку слів. Стилістична морфологія та стилістична фонетика.

ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА

Theoretical English Grammar. Modern grammatical theory (types of grammar). Hierarchical stratification of language levels and language units. Paradigmatic and syntagmatic relations. Functional transposition of grammatical forms. Synonymy, polysemy, and homonymy in grammar. Morphological units (the morpheme and the word). Types of morphemes. Lexical and grammatical aspects of words. Grammatical categories of notional parts of speech. Grammatical categories of functional parts of speech. Syntactical units (the word-group and the sentence). Classification of word-groups. Forms and means of syntactic connection in word-groups. Communicative types of sentences. The simple sentence. The composite (compound and complex) sentence. Constructions of secondary predication (predicative complexes). Syntactical processes of the enlargement-type. Syntactical processes of the reduction-type. Actual division of the sentence. Case grammar and semantic syntax. Sentence connection into supersyntactical units (cohesion and coherence).

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

Academic Writing. Academic genres. Accuracy in writing. Organising writing. Plagiarism.

ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА

Theoretical Phonetics. Positional and combinative changes of vowels and consonants in connected speech. Functional (linguistic) aspect of speech sounds. Phoneme and its functions. Phonetics and its basic notions: a phoneme, an allophone, a monophthong, a diphthong, intonation. Syllable formation, and their functions in speech. Syllable as a phonetic and phonological unit. Speech prosody. Intonation and prosody, basic prosody units.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

Lexicology. Lexicology as a branch of linguistics, its subject-matter and relations with other branches of linguistics. The word as the basic object of Lexicology. Etymological peculiarities of the vocabulary of Modern English. The Morphological Structure of English Words. Word-Formation. Semasiology. Types of meaning. Semantic change of meaning, its causes. Transfer of meaning. Results of semantic change. Polysemy. Homonymy. Vocabulary as a system. Synonymy. Classification of synonyms. Antonymy. Classification of antonyms. Meaning relations in paradigmatics: associative fields, lexical fields, word families. Stylistic classification of the English vocabulary. Special literary vocabulary: terms, poetic words, archaisms, barbarisms and foreign words, neologisms, nonce-words. Special colloquial vocabulary: slang, jargonisms, professional words, dialectal words, vulgar words. Free word-groups vs set-expressions. Classification of set-expressions: thematic principle, semantic principle, structural/functional principle, etymological principle. Dialects and variants of the English language. Variants of English in the United Kingdom: Scottish English, Irish English. Received standard. Cockney. Variants of English outside the British Isles: American English, Canadian English, Australian and New Zealand English. The Linguistic Basis of Lexicography. Main types of English dictionaries. Linguistic dictionaries vs encyclopedic dictionaries. Specialized dictionaries. Basic problems of dictionary compiling. The structure of a dictionary. The procedure of compiling a dictionary.

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.

Methodology and Organization of Scientific Research. Science. The scientific method. Research. Scientific research. Objectives and motivation of scientific research. Types of scientific research and research approaches. Fundamental principles of scientific research. Stages of scientific research. Scientific research and logic. Logical fallacies. Research methods vs. methodology. Research methods common to all scientific enquiries. Research paper. Types of research papers. Stages and steps of the writing process. Composition of the research paper. Research paper defence.

МОВОЗНАВСТВО

Linguistics. General information about linguistics and a language as a means of communication. Writing. Classification of world languages. Language as a system and structure. Phonemic (phonological) level of language. Lexical level of language. Grammatical level of language. The notions of ‘paradigm’ and ‘scientific revolution’ in linguistics. Cognitive-communicative approach in modern linguistics. Modern discourse studies. Meaning-making in discourse. Cognitive pragmatics. Modern linguosemiotic studies. Cognitive semiotics. The theory of intermediality in linguistics.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1. Верба Л. Г. Історія англійської мови : навч. посібник для студ. вищ. навч. заклад. Вид. 3, виправл. Вінниця : Нова Книга, 2012. 296 с.
2. Матковська М. В. An Introduction to Old English : навч. посіб. 6-те видан., стер. Кам’янець-Подільський: ФОП Буйницький О. А., 2020. 272 с.
3. Barber C., Beal J., Shaw P. The English Language: A Historical Introduction. Cambridge : Cambridge University Press, 2009. 306 p.
4. Baugh A. C., Cable T. A History of the English Language. London : Routledge, 2002. 447 p.
5. Rastorguyeva T. A. A History of English. М.: Vysšaja Škola, 2003. 347 p.

СТИЛІСТИКА

1. Мороховский А. Н., Воробьева О.П., Лихошерст Н.И., Тимошенко З.В. Стилистика английского языка. Киев: Высшая школа, 1984. 247 с.
2. Ущина В. А., Козак С. В. ПРАКТИКУМ ЗІ СТИЛІСТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ для студентів IV курсу факультету іноземної філології Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, спеціальність : Мова і література (англійська). Переклад. Навчальний посібник. Луцьк : електронний репозитарій Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, 2019. 43 с. URL: <http://esnuir.eenu.edu.ua/mydspace>

3. Harris Robert. A Handbook of Rhetorical Devices. URL: <https://www.virtualsalt.com/rhetoric.htm>

ТЕОРЕТИЧНА ГРАМАТИКА

1. Алексеева О.І. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови. Вінниця, 2007. 328 с.
2. Волкова Л.М. Теоретична граMATИКА англійської мови. Київ, 2009. 256 с.
3. Мороховська Е.Я. Основи граматики англійської мови. Київ, 2013. 383 с.
4. Ніконова В.Г. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови. Вінниця, 2018. 360 с.
5. Fedorenko O.I., Sukhorolska S.M. *Theory of English Grammar*. Lviv, 2007. 370 p.
6. Umanets A.V. *Theoretical Grammar 4 U: Morphology*. Кам'янець-Подільський, 2007. 103 с.
7. Umanets A.V. *Theoretical Grammar 4 U: Syntax*. Кам'янець-Подільський, 2010. 146 с.

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО

1. Bailey S. *Academic Writing. A Practical Guide for Students*. RouthledgeFalmer, 2003. 192 p.
2. Gillett A., Hammond A., Martala M. *Successful Academic Writing*. Pearson Education, 2009. 334 p.
3. Hewings M. *Cambridge Academic English. Upper-Intermediate*. Cambridge University Press, 2012. 178 p.
4. Kalynovska I., Koliada E. *Academic English Exercises: Graduate Level* = Вправи з академічного письма: другий (магістерський) рівень : навч.-метод. матеріали. Луцьк: ВНУ, 2022. 54 с. <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21150>
5. Sowton C. *50 Steps to Improving your Academic Writing*. 2011. 272 p.

ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА

1. Колесник О. С., Гаращук Л. А. *Theoretical phonetics of the English language : a manual for the students of foreign languages' departments*. Видавництво Житомирського державного університету імені Івана Франка, Житомир, 2015.
2. Рябуха Т. В., Гурова Т. Ю Теоретична фонетика англійської мови: навчальний посібник. МДПУ імені Богдана Хмельницького, Мелітополь, 2021.
3. Leontyeva S. F. *A Theoretical Course of English Phonetics*. М.: Higher School Publishing House, 2002.
4. Vrabel T. T. *Lectures in Theoretical Phonetics of the English Language and Method Guides for Seminars*. 2009. URL : https://kmf.uz.ua/hun114/images/konyvek/vrabel_tamas_lectures_in_theoretical_phonetics_of_the_english_language.pdf
5. Roach P. *English Phonetics and Phonology. Glossary. (A Little Encyclopedia of Phonetics)*. 2009. URL : <https://www.ff.umb.sk/app/cmsFile.php?disposition=a&ID=14179>

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

1. Гороть Є. І., Малімон Л. К. *Fundamentals of Modern English Lexicology*. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 268 с.
2. Єфремова Н. В., Павлюк А. Б., Шелудченко С. Б., Бойчук В. М. *English Lexicology : Teaching Aid for Part-time Students*. Луцьк : Вежа-Друк, 2019. 60 с.
3. Ніколенко А. Г. *Лексикологія англійської мови - теорія і практика*. Вінниця : Нова книга, 2007. 528 с.
4. Пlienko O. L., Kamienieva I. A., Moshtagh Ye. S., Beketov O. M. *English Lexicology : tutorial*. Kharkiv : Publishing House I. Ivanchenka, 2020. 218 p.
5. Lipka Leonhard. *An Outline of English Lexicology*. Max Niemeyer Verlag, 1990. 223 p.

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків, 2019. 368 с.
2. Крушельницька О. В. Методологія і організація наукових досліджень : навч. посіб. для вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2004. 192 с.
3. Федоренко О. І., Сухорольська С. М., Руда О. В. Основи лінгвістичних досліджень : підручник. Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 296 с.
4. Litosseliti L. Research Methods in Linguistics. London : Continuum Books, 2010. 227 p.
5. Podesva Robert J., Sharma, D. Research Methods in Linguistics. Cambridge University Press, 2013. 525 p.

МОВОЗНАВСТВО

1. Білецький А. О. Про мову і мовознавство / А. О. Білецький. – К. : АртЕк, 1996. – 224 с.
2. Дорошенко С. І. Загальне мовознавство [Текст] : рек. МОН України як навч. посібник для студ. ВНЗ / С. І. Дорошенко; МОН України, Харківський нац. педагогічний ун-т імені Г. С. Сковороди. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 283 с.
3. Кочерган М. П. Загальне мовознавство / М. П. Кочерган. – К. : Академія, 2010. – 464 с.
4. Левицький А.Е., Сингаївська А.В., Славова Л.Л. Вступ до мовознавства: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 104 с.
5. Brandt P. A. Cognitive Semiotics. Signs, Mind, and Meaning. Bloomsbury Academic, 2020.
6. Deely J. Basics of Semiotics. Bloomington & Indianapolis: Indiana University Press, 1990.
7. Kuhn T. The Structure of Scientific Revolutions. Chicago: The University of Chicago Press, 2012.
8. Mills S. Discourse . Routledge: London, New York, 1997.

9. Ojamaa M., Torop P. Transmediality of cultural autocommunication. International Journal of Cultural Studies. 2015. Vol. 18. No 1. P. 61-78.
10. Schmid, H.-J. (ed.). Cognitive pragmatics. Handbook of pragmatics. Vol. 4. Berlin etc.: Mouton de Gruyter, 2012.
11. Крисанова Т. А. Принципи когнітивної прагматики у вивченні дискурсивної актуалізації емоцій. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов». 2013. № 1071. Вип. 5. С. 25–30.
12. Маценка С. Музична фактура літературного тексту. Інтермедіальні студії. Львів: Априорі, 2017.
13. Шевченко І.С. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. Харків : Константа, 2005.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань вступників до аспірантури за результатами вступного іспиту з іноземної мови здійснюється членами комісії на основі тестування. Максимальна кількість балів, які може отримати вступник в аспірантуру – становить 200 балів. Вступник розв’язує 40 завдань.

Рівень володіння англійською мовою визначається за шкалою:

- Високий – 180 - 200 балів.
- Середній – 179 - 160 балів.
- Достатній – 159 - 140 балів.
- Низький – 139 - 100 балів.

Голова предметної комісії

Лариса МАКАРУК

Відповідальний секретар

Олег ДИКИЙ